

עפ"א 18896/12/19 - מחמד סלאמה, סעיד סלאמה, היבה סלאמה נגד סאלם אבו חדיד

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 18896-12-19 סלאמה ואח' נ' אבו חדיד

מספר בקשה: 6:23.12.2019

לפני כבוד הרשמת, השופטת תמר בר-אשר
המבקשים
1. מחמד סלאמה
2. סעיד סלאמה
3. היבה סלאמה

נגד
המשיב
סאלם אבו חדיד
בא-כוח המבקשים: עו"ד עבד ענאן
בא-כוח המשיב: עו"ד תאופיק דראושה

החלטה

החלטה בבקשת ארכה להגשת ערעור על החלטה שניתנה במעמד צד אחד, שעל-פיה ניתן נגד המבקשים צו לפי פקודת בזיון בית המשפט (להלן גם - הפקודה).

2. בבקשה הנדונה עותרים המבקשים להרשות להם להגיש באיחור ערעור על שתי החלטות של בית משפט השלום בירושלים בת"א 15972-10-12. ההחלטה הראשונה ניתנה ביום 30.6.2019, במעמד צד אחד ובהיעדר המבקשים, ובה נקבע כי המבקשים מפרים צו שיפוטי (פסק בורר, שאושר בפסק-דין ביום 4.7.2016). לפיכך ניתן נגדם צו מכוח סעיף 6(1) בפקודה, הקובע שאם לא יחדלו מההפרה עד יום 7.7.2019, ישלמו קנס יומי בסך 500 ₪. ההחלטה השנייה ניתנה ביום 30.7.2019 ועל-פיה נדחתה בקשת המבקשים לביטול ההחלטה הראשונה, אך ניתנה למבקשים ארכה עד יום 6.8.2019 כדי לחדול מהפרת הצו השיפוטי.

3. האיחור בהגשת הערעור נבע מטעותם של המבקשים שנקטו הליך שגוי, בכך שבמקום הגשת ערעור פלילי, הגישו ביום 5.8.2019 בקשת רשות ערעור אזרחית (רע"א 10204-08-19). עיון בהליך זה מעלה, כי ביום 27.10.2019 ניתנה ההחלטה (כבוד השופטת ת' בזק-רפפורט) המורה למבקשים להבהיר את נקיטת ההליך השגוי. כך שלכאורה, כבר במועד זה היה עליהם לבדוק מהו ההליך המתאים שעליהם לנקוט וכי לא הייתה הצדקה להמתין עד מתן פסק הדין מיום 2.12.2019, הדוחה את בקשת רשות הערעור.

חרף האמור, נראה כי למרות האיחור המשמעותי בהגשת הערעור, אין מנוס מקבלת בקשת הארכה להגשתו. זאת מהטעמים שיובאו בקצרה להלן.

4. בהתאם להחלטה הראשונה של בית המשפט קמא (מיום 30.6.2019) וכאמור, ניתן נגד המבקשים צו מכוח סעיף 6(1) בפקודה, המשית עליהם קנס יומי בשל כל יום של הפרה. על-פי סעיף 8(1) בפקודה, צו כאמור "יהא ניתן לערעור באותם התנאים הנוהגים בערעור על פסק דין פלילי המטיל עונש כיוצא בזה". לפיכך המבחנים למתן ארכה להגשת ערעור הם אלו שנקבעו לעניין ארכה להגשת ערעור פלילי.

5. סעיף 201 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 קובע כי "בית המשפט רשאי, לבקשת מערער, להרשות הגשת ערעור" לאחר חלוף המועד להגשתו. בשונה מהליך אזרחי שבו נדרשים "טעמים מיוחדים" לשם הארכת תקופה שנקבעה בחיקוק (תקנה 528 בתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984), חוק סדר הדין הפלילי אינו קובע באלו נסיבות ירשה בית המשפט הגשת ערעור פלילי באיחור. עם זאת, בפסיקה נקבע, כי בשל עיקרון סופיות ההליכים, האינטרס הציבורי ביציבות משפטית ובוודאות וכן בשל הקשיים הכרוכים בניהול ערעור שהוגש באיחור, בקשות ארכה להגשת ערעור פלילי לא תתקבלנה כדבר שבשגרה.

המבחן שנקבע בפסיקה לשם מתן ארכה להגשת ערעור פלילי הוא "טעם ממשי המניח את הדעת" לאיחור. לשם כך נקבע, כי יש לבחון שלושה מרכיבים אלו: משך האיחור, ההצדקה הנטענת לאיחור וכן שאלת סיכויי הצלחת הערעור ובכלל זה אם עלול להיגרם עיוות דין אם בקשת הארכה תידחה (ע"פ 2983/19 פחמאוי נ' מדינת ישראל (18.6.2019), כבוד השופט מ' מזוז, פסקה 7 והפסיקה המובאת שם).

6. בענייננו מדובר כאמור, באיחור משמעותי מאד. המועד האחרון שבו ניתן היה להגיש את הערעור על ההחלטה הראשונה (בהתחשב במועדי הפגרה והחגים), היה ביום 8.9.2019 ועל ההחלטה השנייה ניתן היה לערער עד יום 15.9.2019. כך בעוד שבקשת הארכה להגשת הערעור בצירוף הודעת הערעור, הוגשו רק ביום 8.12.2019, בחלוף כשלושה חודשים.

סיבת האיחור אינה יכולה להצדיק היעדרות לבקשה. הגם שבשנים האחרונות רוככה מעט ההלכה שלפיה טעות בדין לא תצדיק ארכה להגשת ערעור, נראה כי הכלל הוא עדיין כי טעות שבדין הניתנת לבדיקה פשוטה, לא תשמש נימוק המצדיק ארכה להגשת ערעור (ראו דיון בעניין זה לגבי בקשת ארכה להגשת ערעור אזרחי בבר"מ 6094/13 מדהנה נ' המשרד לקליטת עליה (10.12.2013), כבוד השופט ע' פוגלמן 7-11). כך גם נקבע כי טעות או תקלה מצד הנאשם או בא-כוחו לא יצדיקו מתן ארכה (בבש"פ 7424/13 פיטוסי נ' מדינת ישראל (20.11.2013), כב' השופט ס' ג'ובראן).

7. עם זאת, הגם שמדובר באיחור ממושך בהיעדר הצדקה לאיחור, יש מקום לאפשר את הגשת הערעור באיחור בשל כך שנראה כי לא יהיה מנוס מקבלת הערעור, בשל כך שאי קבלתו עלול לגרום לעיוות דין.

כאמור, מתן הצו מכוח פקודת בזיון בית המשפט ניתן בהיעדר המבקשים שנגדם ניתן הצו. זאת בניגוד להוראה המפורשת הקבועה בסעיף 6(2) בפקודת בזיון בית המשפט, הקובעת כי לא יינתן צו לפי סעיף 6(1) בפקודה, "אלא אם כן הוזמן הממרה להופיע ונענה להזמנה, או כשלא בא מעצמו, הובא לפני בית המשפט בצו תפיסה כדי להראות טעם מדוע לא יינתן נגדו צו כזה".

על דיון בבקשה לפי פקודת בזיון בית משפט חל "צביון של הליך פלילי, ולכן ראוי שתתברר בדיון על-פה בפני אותו בעל דין שמיוחסת לו הפרה של צו שיפוטי, על-פי הכלל שאין דנים אדם אלא בפניו" (רע"א 8008/12 וּכְטַל נ' שְׁטִיגְלִיץ (8.1.2013)), כבוד השופט צ' זילברטל, פסקה 6 (להלן - **עניין וּכְטַל**)). לא זו בלבד, אלא שכאמור, ישנה הוראה מפורשת בסעיף 6(2) בפקודה שכך מורה. רק באותם מקרים חריגים שבהם נראה לבית המשפט כי הבקשה למתן צו מכוח הפקודה היא מופרכת ובלתי מבוססת, ניתן יהיה לדחות את הבקשה ללא דיון. בכל מקרה אחר ועל אחת כמה וכמה במקום שבו בית המשפט נעתר לבקשה וניתן צו מכוח הפקודה, לא ניתן לעשות כן שלא במעמד מי שנגדו מבוקש הצו (**עניין וּכְטַל**, שם). מטעם זה אף נקבע בסעיף 6(2) בפקודה במפורש, שאם מי שנטען כלפיו כי הפר את צו הוזמן כדיון, אך לא התייצב, יש להביאו באמצעות צו הבאה, אך אם לא התייצב, לא ניתן לתת נגדו צו בהיעדרו.

8. מכל הטעמים האמורים ומאחר שנראה כי הצו שנתן בית המשפט קמא מכוח הפקודה אינו יכול לעמוד בשל כך שניתן במעמד צד אחד, ישנה הצדקה להיעתר לבקשה להרשות את הגשת הערעור באיחור.

בהתאם לכך הבקשה מתקבלת. הערעור יועבר להקצאה למותב.

ניתנה היום, כ"ה בכסליו התש"ף, 23 בדצמבר 2019, בהיעדר הצדדים.

תמר בר-אשר,
שופטת
רשמת